

Het interieur van de Leidse universiteitsbibliotheek is totaal vernieuwd. Het glas, beton en staal van de behuizing stammen wel nog uit 1983

Snelkookstudent zoekt heil in UB

LEIDEN / De universiteitsbibliothek is voller dan ooit. Voor 'fluimen' hebben studenten geen tijd, maar het moet wel leuk blijven. 'We schenken nog net geen bier.'

Joost Bekendam Foto's Peter Hilz

An de Leidse Witte Singel staat sinds 1983 een opvallende klomp van glas, beton en staal. Haast genadeloos zijn stijlconventies uit die tijd toegepast op het gebouw. Kantelen van betonplaat, glazen koepels en niet-functionele balkonnetjes. Verstopt achter de langwerpige ramen – spelonken bijna – zoeken studenten nijver naar kennis en verlichting, maar natuurlijk ook naar gezelschap. Het gebouw is de Leidse universiteitsbibliotheek, ook wel 'de UB'.

Van buiten lijkt het pand weinig veranderd sinds de oplevering, maar binnen heeft het onlangs een metamorfose ondergaan. Kurt De Belder (53) is bibliothecaris van de Universiteit Leiden. In zijn kantoor

op de bovenste verdieping, met uitzicht op het pleintje voor de hoofdingang, waar studeerend Leiden fietsen stalt, rookt of voorbij jogt, zegt de Vlaming dat het gebouw tien jaar terug aan vernieuwing toe was. 'De telefoons hingen aan het plafond.' Daar zaten de schaarse stopcontacten. Dat kon niet langer. 'We zijn in 2007 gaan verbouwen'.

Inmiddels is de vernieuwing bijna klaar. De UB heeft nu een zaal met 94 computers, de volgekraste houten meubels en het sleetse tapijt zijn vervangen. Nieuwe witte tafels zijn toegerust voor laptops én boeken. Stonden er vroeger veel boeken op de studiezalen, inmiddels zijn er meer stopcontacten dan boekenkasten. De capaciteit is uitgebreid van zo'n vijfhonderd naar twaalfhonderd studieplekken. Verder zijn er een nieuw café, overlegruimtes en stille studeercellen. Er is zelfs een zaal met groot scherm en wellicht binnenkort een PlayStation. 'Voor studenten filmwetenschappen,' zegt Kasper van Ommen (49) verantwoordelijk voor fondsenwerving van de UB, een lichte grijns onderdrukkend.

Niet alleen de bibliotheek is veranderd, ook de gebruikers zijn dat. Ondanks verdubbeling van het aantal plekken sinds 2012 is het steeds meer dringen. De Belder: 'Toen ik hier in 2005 kwam, was het zeker niet druk in de bibliotheek.' Intussen zijn de openingstijden doordeweeks verruimd tot mid-

De vormgeving van de nieuwe kasten maakt dat studenten letterlijk tussen de boeken zitten. In de bureautjes zitten ook laptopaansluitingen

dernacht. Studenten vinden hun weg steeds beter naar de UB. De instelling sluit beter aan op de behoeftes van een generatie studenten die met laptop naar college gaan.

Echt nul

Betekent de drukte in de bieb ook dat er harder wordt gewerkt? Isabelle van der Graaf (20), student Molecular Science and Technology, schat de verhouding pauzeren/studeren op fiftyfifty, 'maar thuis wordt het echt nul'. Emiel van der Veen (26) noemt het een 'sociaal broeinest': 'Chicks kijken of ze er wel goed uitzien voor de UB.'

Toch zitten studenten er niet alleen voor de gezelligheid. Ze realiseren zich ook dat er resultaten moeten worden gehaald. Thomas Brzezinski (24), student bestuurskunde: 'Achteraf heb je wel het gevoel dat je iets nuttigs hebt gedaan.' Emiel: 'Het grote fluimen was de regel. Nu zie je mensen die steeds meer studeren.'

Dat de studententoeleef mede het gevolg is van een veranderend studieklimaat, blijkt uit landelijke cijfers. Studenten doen steeds korter over hun studie. 'Wij zien een culturomslag,' zegt vice-rector magnificus Simone Buitendijk (56). Dat komt doordat studenten zich meer bewust zijn van de situatie op de arbeidsmarkt. Maar ook door de maatregelen van de universiteit en de overheid. Zo geldt in Leiden sinds 2005 een bin-

dend studieadvies: als je in het eerste jaar niet voldoende punten haalt, moet je van de opleiding. Sinds 2013 is dat ook ingevoerd voor het tweede jaar van de bachelor. Landelijk krijgen studenten nog maar vier jaar financiering voor een driejarige bacheloropleiding. Het 'studierendement' neemt toe, maar ook de druk op de student.

Wilmer Smook (22) van de Plaatselijke Kamer van Verenigingen, die het verenigingsleven vertegenwoordigt, is minder tevreden. Hij vindt het positief dat studenten hun studie belangrijker zijn gaan vinden, maar vreest dat het beleid 'snelkookstudenten' creëert. Er komen elk jaar meer studenten bij die in minder tijd en met minder geld per student moeten afstuderen.

Buitendijk: 'We leven in een maatschappij die heel veel vraagt, ook van studenten. Wij willen dat studenten actief deel uitmaken van de academische gemeenschap en het beste uit zichzelf halen.' Is er nog ruimte is voor zelfontplooiing? De vice-rector kan een lach niet onderdrukken: 'Waar is je studie anders voor?'

Ook Felix Quartero (23), voorzitter van Augustinus, de grootste studentenvereniging van Leiden, ziet dat de maatregelen effect hebben. Op de vereniging zijn borrels en

feestjes eerder afgelopen. 'Vroeger was een "halfzesje" een begrip, een meisje dat je laat op vrijdagavond oppikte van de club.' Ook lopen er geen tiendejaars meer rond "op de club". Toch heeft hij het over bezuinigingsmaatregelen: 'Het stimuleert wel, maar het motiveert niet.'

Christiaan de Vries (24), praes (voorzitter) van studentencorps Minerva, ziet ook dat de sociale normen en behoeften veranderen. Het corps heeft eigen begeleidingstrajecten en verbouwt de eigen bibliotheek. Die zal ook studieplekken krijgen. Toen de sociëteit enige tijd geleden was opengesteld als alternatieve studeerlocatie, bleek daar gretig gebruik van te zijn gemaakt.

UB-baas Kurt De Belder signaleert eenzelfde verandering: 'Werk en privé lopen meer in elkaar over.' Studenten facebooken in de bibliotheek, verenigingen faciliteren steeds meer studieactiviteiten. De bieb is voller en gezelliger. De Belder: 'We schenken nog net geen bier.'

Universiteiten worden misschien diplomamachines, van fabriekshal UB wordt in elk geval gretig gebruikgemaakt. 'Wie weet halen we eind dit jaar wel de twee miljoen bezoeken,' zegt De Belder. De tourniquettes draaien stevig door.

'De telefoons hingen aan het plafond, dat kon echt niet meer'